

Nr 104

Av herr Augustsson m. fl., om förstatligande av Mjölby kommunala gymnasium.

(Lika lydande med motion nr 143 i Andra kammaren)

Kommunala gymnasiet i Mjölby inrättades från och med läsåret 1959/1960. Vid inrättandet hade gymnasiet två avdelningar. Från och med höstterminen 1962 har ytterligare en avdelning inrättats. Elevantalet i vardera av första ringens tre avdelningar uppgår för närvarande till 30 stycken. Den första studentkullen utgick från gymnasiet vårterminen 1962.

Mjölby gymnasieområde och Mjölby yrkesskoleregion omfattar utom Mjölby stad följande kommuner: Skänninge, Boxholm, Vifolka, Södra Göstaring, Folkunga, Alvastra och Ödeshög. Antalet inträdessökande till gymnasiet höstterminen 1963 kommer att bli väsentligt större än förut. Med reservation för kvarsittningar är antalet till inträde i gymnasiet berättigade elever följande: från Mjölby enhetsskola 58, Vifolka enhetsskola 34, Mjölby realskola (elever från Mjölby, Boxholm, Folkunga, Alvastra m. fl. kommuner) 129, Skänninge realskola 61, Gränna realskola (boende i Ödeshög) 5 och från Vadstena realskola (boende i Ödeshög) 11. Summa 298 elever.

Skolväsendet i Mjölby har under de senaste åren genomgått en stark utveckling. Förutom inrättandet av det kommunala gymnasiet har enhetsskola införts och helt utbyggt från och med läsåret 1962/1963. Därtill kommer att staden är huvudort i yrkesskoleregionen. Från och med läsåret 1963/1964 beräknas skolan omfatta fem »heltidsläsande» avdelningar jämte ett avsevärt antal deltidskurser.

Som ovan nämnts rekryteras gymnasiet och yrkesskolan till mycket stor del av elever från andra kommuner inom upptagningsområdet. Angränsande gymnasiekommuner uttager mycket låga elevavgifter, och Mjölby stad har därför ansett sig tvingad att avväga avgifternas storlek med hänsyn härtill. Vid avgifternas fastställande har staden även tagit hänsyn till att gästkommunernas skatteunderlag per invånare är lägre än Mjölbys. Per gymnasieelev uttager staden f. n. 694 kronor per år. De verkliga årskostnaderna uppgår dock till 3 340 kronor per elev.

Kostnaderna för skolväsendet utgör den utan jämförelse största posten i stadens budget. År 1963 beräknas nettokostnaderna (kostnader — intäkter) för skolväsendet motsvara kr. 4:35 av den fastställda skattesatsen, varav gymnasiets andel kommer att utgöra kr. 1:30. Den ovan skisserade utvecklingen av stadens skolväsen har medfört stora investeringsbehov, och f. n. pågår och planeras investeringar i skolor för sammanlagt ca 6,5 miljoner

kronor. När dessa investeringar realiserats kommer skolväsendets kostnadsram att vidgas. Som framgår av det ovan anförda har staden mycket stora utgifter för skolväsendet. De ekonomiska svårigheterna får speciell tyngd på grund av att staden har ett i förhållande till Sveriges övriga städer lågt skatteunderlag per invånare. I folkmängdshänseende ligger Mjölby på 79:e plats bland Sveriges 133 städer, medan staden däremot kommer betydligt längre ner i rangordningen när det gäller antalet skattekronor per invånare. Endast nio svenska städer har sämre underlag per invånare, och bland de städer som har kommunalt gymnasium har Mjölby det lägsta antalet skattekronor per invånare. Det relativt sett låga skatteunderlaget och den ovan skisserade utvecklingen på skolans område har medfört att utdebiteringen per skattekrona pressats i höjden och f. n. uppgår den sammanlagda utdebiteringen till kr. 17: 80 per skattekrona, varav kr. 12: — avser den borgerliga kommunen. En av staden upprättad femårsbudget utvisar att utdebiteringen till den borgerliga kommunen måste höjas med mellan kr. 1: 50 och kr. 2: — från och med 1964. Den kommunala utdebiteringen kommer således från och med detta år att utgöra omkring kr. 20: — per skattekrona. I femårsbudgeten ingår ej kostnader för en ev. utökning av antalet avdelningar i gymnasiet.

Därest staden icke erhåller statsbidrag förrän budgetåret 1964/65 får staden med kommunala medel helt bestrida kostnaderna för den utökning av antalet gymnasieavdelningar, som med hänsyn till det stora rekryteringsunderlaget bör ske höstterminen 1963. Med tanke på stadens besvärliga ekonomiska läge är det troligt att staden icke kan utöka antalet avdelningar med mindre än att statsbidrag erhålles redan fr. o. m. budgetåret 1963/64. Från utbildningssynpunkt vore det mycket beklagligt om man av ekonomiska skäl skulle bli tvingad att avvisa mer än hälften av de elever som betygsmässigt uppfyller fordringarna för inträde i gymnasiet.

Länsskolnämnden i Östergötland har på det varmaste tillstyrkt att statsverket svarar för kostnaderna för gymnasiets första ring från och med budgetåret 1963/64.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 1 måtte besluta att, jämte de till förstatligande läsåret 1963/64 föreslagna gymnasierna, även måtte upptagas Mjölby kommunala gymnasium.

Stockholm den 23 januari 1963

Gillis Augustsson

Ivar Johansson

Carl Eskilsson

Erik Wärnberg

Eric Peterson